

Social Work & Education

©SW&E. 2023

УДК 378:373.2.011.3-051]:792:005.
336.6

DOI: 10.25128/2520-6230.23.4.7

Тетяна АТРОЩЕНКО,
доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки
дошкільної та початкової освіти,
Мукачівський державний
університет, Україна;
tatiyana05071976@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4595-1662>

Андрея ЙОКОБ,
здобувач третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 015 «Професійна
освіта (за спеціалізаціями)»
Мукачівський державний
університет,
м. Мукачево, Україна
andrea Jakob99@gmail.com
ORCID ID:
<https://orcid.org/0009-0008-6378-7089>

Статус статті:

Отримано: серпень 22, 2023

1-ше рецензування: вересень 23, 2023

Прийнято: грудень 30, 2023

Атрощенко, Т., Йокоб, А. (2023). Потенціал театральної педагогіки у формуванні професійного іміджу у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Social Work and Education*, Vol. 10, No. 4. pp. 521-529. DOI: 10.25128/2520-6230.23.4.7

ПОТЕНЦІАЛ ТЕАТРАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті акцентовану увагу на важливості формування професійного іміджу майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти, професійна діяльність якого спрямована на дітей, аудиторію надзвичайно чутливу та сприйнятливую до впливу. Підкреслюється, що сучасні вихователі закладів дошкільної освіти мають вирізнятися високою громадянською відповідальністю та соціальною активністю, любов'ю до дітей, емпатією, інтелігентністю, готовністю до співпраці, професіоналізмом, інноваційним стилем науково-педагогічного мислення, потребою у постійному саморозвитку, фізичним та психічним здоров'ям, високою працездатністю, професійно-педагогічною культурою, педагогічною майстерністю, складовою якої є професійний імідж. Схарактеризовані основні компоненти (зовнішній вигляд, внутрішній образ і професійно-педагогічне спілкування) та етапи формування професійного іміджу майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. Зазначено, що педагогічна діяльність базується на таких театральних принципах: принцип життєвої правди; принцип ідейної спрямованості, принцип дії, принцип органічності творчості, принцип творчого перевтілення в образ, що робить театральну педагогіку важливим інструментом формування професійного іміджу фахівця. Простежено генезу становлення та розвитку театральної педагогіки як галузі наукового знання, спрямованої на сприяння соціальній адаптації людини, розробку суто театральних педагогічних форм та методів впливу на особистість з метою її особистісного зростання, розвиток емпатії та рефлексії. Зроблено висновок, що використання методів театральної педагогіки є не лише бажаним, але й необхідним під час професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, оскільки прийоми театру розвивають комунікативну, соціокультурну, міжкультурну, творчу компетенції фахівця, роблять його імідж яскравим та впізнаваним.

Ключові слова: професійний імідж; формування професійного іміджу; професійна підготовка; майбутні вихователі закладів дошкільної освіти; театральне мистецтво; театральна педагогіка.

ВСТУП

Ускладнення дидактичних завдань, розширення пропозиції на ринку освітніх послуг, що посилює конкуренцію між закладами та фахівцями, вимагає від останніх пошуку засобів, щоб вирізнитися, підкреслити свою самобутність та компетентність. За таких умов професійний імідж стає інструментом ефективної самопрезентації фахівця та в кінцевому результаті – запорукою позитивної репутації закладу освіти, його популярності та затребуваності серед дітей і батьків, які й виступають основними споживачами освітніх послуг. Вихователь дошкільного закладу, професійна діяльність якого спрямована на дітей дошкільного віку, аудиторію надзвичайно чутливу та сприйнятливую до впливу, має пам'ятати, що він, насамперед, є взірцем для наслідування, і робота над власним іміджем – невід'ємна і відповідальна складова його професійної діяльності. З огляду на задеклароване, вважаємо, що пошук ефективних технологій формування професійного іміджу супроводжує фахівця упродовж усього його професійного розвитку та зростання.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми формування професійного іміджу майбутніх педагогів є предметом активних досліджень у сучасній науковій літературі, свідченням чого є праці О. Апостол, Н. Ашиток, С. Байди, Н. Гузій, О. Ковальової, О. Козлової, О. Межерицької, М. Навроцької. Так, О. Козлова вважає професійний імідж педагога невід'ємною складовою його педагогічної майстерності (Козлова, 2012), О. Межерицька розглядає імідж педагога крізь призму завдань соціальної ролі фахівця як «реалізатора потреб мікро- і макросоціуму в освітніх послугах» (Межерицька, 2009, 29). Поміж наукових розвідок знаходимо праці, присвячені й проблемним питанням формування професійного іміджу власне майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти (Т. Марєєва, С. Попиченко, Н. Трофайла). Зокрема, Т. Марєєва наголошує на соціальній природі професійного іміджу вихователя закладу дошкільної освіти, коли кожен компонент іміджу є соціально зумовленим і соціально зорієнтованим водночас, трансформуючись під впливом усіх суб'єктів освітньої взаємодії – батьків, дітей, інших освітян, керівників закладів освіти, громадськості (Марєєва, 2017).

З'ясовано, що дослідження театральної педагогіки як галузі наукового знання та її можливостей для підготовки майбутніх педагогів у системі професійної освіти простежуємо у працях В. Абрамян, Д. Будянського, О. Голік, С. Денисюк, О. Кузнецової, Л. Лимаренко, Н. Середи, А. Троцко, Л. Штефан. Таким чином, інтерес до наукових досліджень у проблемному полі педагогічної іміджеології помітно зріс, однак цілої концепції з формування професійного іміджу вихователя закладу дошкільної освіти досі не створено. Наголошуємо й на тому, що все ще потребують поглибленого аналізу та вивчення технологічні аспекти формування професійного іміджу, а також доцільно дослідити потенціал суміжних із педагогікою галузей науки для формування педагогічного іміджу фахівця. Усі наведені аргументи роблять проблему формування професійного іміджу майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти актуальною, такою, що

потребує належної уваги не тільки з боку науковців, але й самих практиків, які хочуть бути успішними у своїй професійній педагогічній діяльності.

Метою статті є вивчення потенціалу театральної педагогіки у формуванні професійного іміджу у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Завдання: окреслити сутнісні характеристики професійного іміджу майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти, охарактеризувати основні етапи формування професійного іміджу у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, простежити генезу становлення театральної педагогіки крізь призму її можливостей у формуванні педагогічного іміджу у здобувачів освіти.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для досягнення поставленої мети та завдань ми застосували методи аналізу наукових джерел, порівняння, узагальнення, синтезу для уточнення змісту понять «професійний імідж», «театральна педагогіка».

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Вихователь закладу дошкільної освіти – професія, суть якої полягає не лише у трансляванні знань, це, насамперед, висока місія виховання особистості, формування її ціннісних орієнтацій та етичних цінностей. У зв'язку з цим метою педагогічної освіти є неперервний особистісний та професійний розвиток майбутнього вихователя нового типу, якого характеризують висока громадянська відповідальність та соціальна активність, любов до дітей, емпатія, істинна інтелігентність, готовність до співпраці, професіоналізм, інноваційний стиль науково-педагогічного мислення, потреба у постійному саморозвитку, фізичне та психічне здоров'я, висока працездатність, професійно-педагогічна культура, педагогічна майстерність. Професійний імідж вихователя дошкільного закладу – невід'ємна складова його педагогічної майстерності, що виступає яскравим свідченням професіоналізму та індивідуальності. Прагнення до створення власного професійного іміджу – потужний внутрішній мотиватор, що спонукає майбутнього фахівця до величезної системної роботи над собою. Саме це є основою особистісно-професійного становлення вихователя закладу дошкільної освіти, умовою його професійного успіху та самореалізації.

Професійний імідж вихователя закладу дошкільної освіти в контексті вимог до сучасного фахівця можемо розглядати як «якісну характеристику особистості педагога, що сприяє прояву її внутрішніх установок, особистісних якостей, життєвих позицій, знань і професіоналізму через зовнішні виразники – зовнішній вигляд, поведінку, особливості вербального і невербального спілкування, специфіку оформлення рукотворного середовища, які суттєво впливають на організацію міжособистісної взаємодії та реалізацію професійних функцій фахівця» (Марєєва, 2017).

З'ясовано, що С. Попиченко, аналізуючи структуру іміджу вихователя закладу дошкільної освіти, виокремлює такі компоненти: зовнішній вигляд, внутрішній образ та професійно-педагогічне спілкування. Зовнішній вигляд – це не лише стиль одягу, але й манера самопрезентації, здатність демонструвати свій розум, професійні навички та здібності, виявляти любов до дітей. Внутрішній

образ – це культура педагога, установки, цінності, характер, емоційне ставлення до дійсності. Професійно-педагогічне спілкування формує підґрунтя для виховного впливу, що дає змогу цілеспрямовано реалізовувати комплекс заходів щодо вихованців, кінцевою метою якого є формування гармонійно розвинутої особистості (Попиченко, 2012, 55). До прикладу, Н. Трофаїла відзначає, що професійний імідж майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти вимагає від фахівця ґрунтовних знань з педагогіки і психології дошкільного віку, володіння професійними методиками та технологіями, комунікативних компетенцій, навичок спостереження, аналізу, медіації та фасилітації, готовності постійно підвищувати свою кваліфікацію, працювати над зовнішнім виглядом, любові до дітей і до своєї професії, гуманності, тактовності, відповідальності тощо (Трофаїла, 2019).

Таким чином, специфіка професійної діяльності та соціальний статус майбутнього вихователя зобов'язують останнього сприяти естетичній єдності свого внутрішнього образу та зовнішнього вигляду, підбирати такий комунікативний інструментарій, який забезпечуватиме досягнення навчальних та виховних цілей професійної діяльності. Усе це створює цілісний та неповторний професійний імідж вихователя закладу дошкільної освіти, робота над формуванням якого може складатися з кількох етапів. Так ми виокремлюємо такий спектр етапів, як-от:

I етап – визначення іміджевого еталону, до якого слід прагнути, вивчення власних особистісних характеристик, рис, пропрацювання «Я-концепції», формування духовних, моральних якостей, які корелюють із загальнолюдськими та суспільними.

II етап – формування тих характеристик іміджу, які відповідають конкретному виду професійної діяльності. Для вихователя закладу дошкільної освіти такими якостями є комунікабельність, емпатійність, артистичність.

III етап – робота над зовнішнім виглядом, стилем, манерами поведінки.

IV етап – формування та розвиток комунікативної компетентності (уміння зацікавлювати дитячу аудиторію, слухати і чути її, налагоджувати контакт із дітьми, знімати емоційне напруження в дитячому колективі тощо) (Трофаїла, 2019, 217–218).

Професійна діяльність вихователя пріоритетно спрямована на розвиток особистості дитини. Досягнення цієї цілі неможливе без належної підготовки та ґрунтовних знань. Тільки фахівець, який добре розуміє суть та завдання своєї професії, через творчий аналіз проблемних ситуацій здатний знайти оригінальні шляхи та необхідні способи їх вирішення. Формування цих якостей як складових професійного іміджу у майбутнього вихователя у процесі здобуття освіти у ЗВО можливе з допомогою активного й системного використання елементів театральної педагогіки.

Поділяємо позицію О. Голік, яка стверджує, що театральна діяльність дає можливість майбутньому педагогу здобути «психолого-педагогічні, спеціальні, методичні знання для успішного розв'язання дидактичних завдань, аналізу педагогічних ситуацій, для вибору засобів взаємодії, розвиває вміння синтезувати матеріал, знаходити для нього відповідне психоемоційне забарвлення;

використовується з метою формування гуманістичної спрямованості вчителя, розвиває і формує ідеали, інтереси, ціннісні орієнтації, професійну ідеологію педагога; допомагає його самоствердженню, вибору засобів педагогічного впливу на учнів; спрямовує на особистість іншої людини, на розвиток учня, утвердження словом і дією найвищих духовних цінностей, моральних норм поведінки і стосунків» (Голік, 2011, 23).

Сучасна театральна педагогіка, як галузь наукового знання, спрямована на сприяння соціальній адаптації людини, організацію системного впливу на процес становлення та подальшого розвитку особистості, розробку суто театральнопедagogічних форм та методів впливу на особистість, розвиток емпатії та рефлексії (Кузнецова, Троцько та Штефан, 2021).

У ході дослідження було з'ясовано, що В. Абрамян зазначає, що практична діяльність педагога будь-якого профілю базується на таких театральних принципах: принцип життєвої правди; принцип ідейної спрямованості, принцип дії, принцип органічності творчості, принцип творчого перевтілення в образ (Абрамян, 1996, 52).

Перші прояви театральної поведінки людини з'явилися ще в період первіснообщинного ладу (400-5 тис. р. до н. е.), які виявлялися під час первісних обрядів. Однією із головних функцій таких обрядів було виховання та соціалізація підростаючих поколінь. Саме ранній період розвитку людства розкрив потенціал театральної педагогіки та визначив виховно-творчий характер становлення її методології. Встановлено, що античність (V ст. до н.е.-V ст. н.е.) відіграла головну роль у цьому процесі, оскільки саме античну культуру відрізняла любов до театральних видовищ, які завжди знаходили свого глядача і справляли на нього виховний вплив своєю масштабністю, ритуальністю, самою можливістю проявити себе на публіці. Так, ще Платон вважав, що у театрі вміння людини співпереживати посилюється, чим у свою чергу визначається результативність застосування методів театральної педагогіки у розвитку емпатійних здібностей учнів та вихованців.

Якщо в період Античності театр використовувався як навчально-виховний засіб, то в Середньовіччі він почав активно трансформуватися в окремий метод навчання. Методи театральної педагогіки відіграли важливу роль у формуванні культури церковно-релігійних обрядів та ритуалів, для організації яких багато було запозичено із досвіду стародавніх греків.

Подолавши релігійний догматизм і церковні обмеження середньовічного періоду розвитку, театральна педагогіка продовжила розвиватися в епоху Відродження (1500-1800 рр.). Так, у цей період було удосконалено власну методологію відповідно до запропонованої в античності освітньої мети – навчання і виховання гармонійно розвиненої особистості. Саме з цієї позиції до театральної педагогіки підходив чеський педагог Я.А. Коменський. Саме його навчально-виховний підхід сприяв розвитку творчої уяви учнів, дозволяв передавати теоретичну інформацію, закладену в сюжет вистави чи постановки у формі залучення глядачів у активну діяльність, що є одним із завдань театральної педагогіки й у час (Коменський, 1940).

На межі XIX-XX ст. значний внесок у становлення театральної педагогіки зробив К. Станіславський, який, узагальнивши попередній досвід теоретиків і практиків у галузі театального мистецтва, сформував категоріальний апарат методології театральної педагогіки, що базується на знаннях про функціонування людської психіки та фізіології. Автором було вперше представлено як результат своєї роботи тематичний план театральної освіти і підібраний до нього систематизований інструментарій вправ на увагу, афективну пам'ять на почуття партнера, віру у запропоновані обставини тощо (Станіславський, 2018).

Американський вчений, філософ, педагог, психолог Дж. Дьюї, обґрунтувавши теорію сучасних підходів до застосування театру-гри як педагогічного методу, відніс театр, як і всі види мистецтва, гру і працю, до «активних занять», тобто занять, що дають можливість організації діяльності, що розвиває. Зокрема було з'ясовано, що Дж. Дьюї вважав, що іншого способу забезпечити дійсну включеність дитини до навчально-виховного процесу не існує, і цим вказав на унікальність та важливість застосування в освіті засобів театральної педагогіки насамперед з позицій дидактики (Dewey, 1900).

Методичні прийоми театральної педагогіки, які спочатку використовувалися лише для підготовки акторів і режисерів, згодом ввійшли в практику загальноосвітніх та закладів вищої освіти. Це свідчить про вчасне усвідомлення важливості підготовки педагогів, які, подібно до акторів мають уміти утримувати увагу, зацікавлювати дидактичним матеріалом, а також володіти навичками фізичного самовираження (невербальної комунікації), ораторським мистецтвом, творчим потенціалом та культурним світоглядом, здатними стати гідним прикладом для наслідування серед учнів та вихованців. Зважаючи на це, використання методів театральної педагогіки при підготовці не лише акторів і режисерів, але й педагогів, соціальних працівників, вихователів закладів дошкільної освіти, є не лише бажаним, але й необхідним. Виходимо з тих міркувань, що прийоми театру розвивають комунікативну, соціокультурну, міжкультурну, творчу компетенції майбутнього фахівця. У нашому баченні викладання основ театральної майстерності має входити до програм професійної підготовки педагогів різного профілю, оскільки є ефективним інструментом формування професійного іміджу педагога. Очевидним є те, що театральна педагогіка має посісти належне місце у системі професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сучасна педагогічна теорія та практика дає підстави припускати, що професійний імідж вихователя закладу дошкільної освіти здійснює ефективний вплив на процес формування особистості дитини та на професійну діяльність самого фахівця, на підвищення його педагогічної майстерності. Не останню роль у цьому відіграють інструменти та засоби формування професійного іміджу. В сучасних умовах театральна педагогіка виходить на новий рівень усвідомленого й цілеспрямованого застосування на різних етапах системи організації освітнього процесу. Театральна педагогіка володіє вагомим потенціалом та має використовуватися в системі професійної підготовки кваліфікованих

педагогічних кадрів, професійна діяльність яких спрямована на активну взаємодію з дітьми дошкільного віку, і націлена на гармонійний розвиток особистості за допомогою культурно-творчої та дослідницької діяльності.

Перспективним напрямом подальших наукових розвідок окресленої проблеми нашого наукового дослідження вважаємо поглиблений аналіз окремих технологій та методів театральної педагогіки, найбільш придатних для формування професійного іміджу майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти, професійна діяльність якого відображає «ігрову» природу дитини, є відповіддю на запити дітей дошкільного віку на артистичного, емпатійного, творчого наставника, здатного викликати дитячі емоції та спрямовувати їх у потрібне русло.

ЛІТЕРАТУРА

Абрамян, В. Ц. (1996). *Театральна педагогіка*. Київ: «Лібра».

Голік, О. В. (2011). Використання елементів театральної педагогіки у процесі підготовки майбутніх учителів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*, 14, 20–24. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10089/Gol%D1%96k.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Козлова, О. Г. (2012). Відображення особистісно-професійного іміджу вчителя у феномені педагогічної майстерності. *Постметодика*, 6, 40–44. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Postmetodyka_2012_6_18.pdf

Коменський, Я. А. (1940). *Велика дидактика*. Київ: «Радянська школа». URL: http://library.vspu.edu.ua/inform/vidanna_bibliot/cifrova_kol/komenskij_velika_didaktika_tom1.pdf

Кузнецова, О. Ю., Троцько, А. В., Штефан, Л. А. (2021). Мета, завдання та функції театральної педагогіки як науки. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції*, 31 березня-2 квітня 2021 року. Харків: Мітра, 1, 35–38. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/784e0ee5-bc86-4e87-80ea-d48655032844/content>

Марєєва, Т. (2017). Професійний імідж вихователя дошкільного навчального закладу та його структура. *The practical significance of modern scientific research'2017*. Одеса: Куприєнко С.В., 3(6), 10–18. URL: <https://www.sworld.com.ua/konferua6/70.pdf>

Межерицька, О. А. (2009). Професійний імідж як інструмент педагогічного впливу. *Управління школою*, 25(253), 29–31.

Попиченко, С. (2012). Роль комунікативної компетенції в технології створення іміджу педагога-вихователя дошкільного навчального закладу. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*, 41, 53–58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2012_41_9

Станіславський, К. С. (2018). *Робота над роллю («Ревізор»)*. *Реальне відчуття життя н'єси та ролі (1936–1937)*. Львів.

Трофаїла, Н. Д. (2019). Професійний імідж вихователя закладу дошкільної освіти. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*, 68, 216–219.

Dewey, J. (1900). *The School and Society*. The University of Chicago Press. URL: https://ia800907.us.archive.org/16/items/schoolsociety00dewerich/schoolsociety00_dewerich.pdf

THE POTENTIAL OF THEATER PEDAGOGY IN FORMATION THE PROFESSIONAL IMAGE OF FUTURE EDUCATORS OF PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Tatiana ATROSHCHENKO, doctor of pedagogical sciences, professor, professor of the department of pedagogy of preschool and primary education and educational management, Mukachevo State University, Mukachevo, Ukraine; tatiyana05071976@gmail.com

Andreia YOKOB, Applicant of the Third (Educational and Scientific) level of Higher Education specialty 015 «Vocational education (by specialization)», Mukachevo State University, Mukachevo, Ukraine; andreakab99@gmail.com

Abstract. *The article focuses attention on the importance of forming the professional image of the future educator of a preschool educational institution, whose professional activity is aimed at children, an audience that is extremely sensitive and susceptible to influence. It is believed that the modern educators of preschool educational institutions can be distinguished by the high social distance and social activity, love for children, empathy, intelligence, readiness to sleep in practice, professionalism, innovative style of scientific and pedagogical thought, requiring constant self-development, physical and mental health pits, high practical work, professional and pedagogical culture, pedagogical mastery, warehouse and professional image. That modern educators of preschool educational institutions should be distinguished by high civic responsibility and social activity, love for children, empathy, true intelligence, readiness for cooperation, professionalism, innovative style of scientific and pedagogical thinking, the need for constant self-development, physical and mental health , high work capacity, professional and pedagogical culture, pedagogical skill, a component of which is the professional image. The main components (appearance, inner image and professional-pedagogical communication) and stages of formation of the professional image of the future educators of the preschool educational institutions are characterized. It is noted that pedagogical activity is based on the following theatrical principles: the principle of life truth; the principle of ideological orientation, the principle of action, the principle of organic creativity, the principle of creative transformation into an image, which makes theater pedagogy an important tool for forming the professional image of a specialist. The genesis of the formation and development of theater pedagogy as a field of scientific knowledge aimed at promoting social adaptation of a person, the development of purely theatrical and pedagogical forms and methods of influencing a person with the aim of personal growth, development of empathy and reflection is traced. It was concluded that the use of theater pedagogy methods is not only desirable, but also necessary in the preparation of teachers of preschool education institutions, since the techniques of theater develop the communicative, sociocultural, intercultural, creative competence of a specialist, make his image bright and recognizable.*

Key words: *professional image; formation of professional image; professional training; future educators of preschool educational institution; theatrical art; theater pedagogy.*

REFERENCES

- Abramian, V. Ts. (1996). *Theater pedagogy*. Kyiv: «Libra». [in Ukrainian].
- Holik, V. O. (2011). The use of elements of theater pedagogy in the process of training future teachers. *Scientific journal of the M.P. Drahomanov NPU. Series 16: Creative personality of the teacher: problems of theory and practice*, 14, 20–24. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10089/Gol%D1%96k.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [in Ukrainian].
- Kozlova, O. H. (2012). *Reflection of the personal and professional image of the teacher in the phenomenon of pedagogical mastery. Postmethodology*, 6, 40–44. URL: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Postmetodyka_2012_6_18.pdf. [in Ukrainian].
- Komenskyi, Ya. A. (1940). *Big didactics*. Kyiv: «Radianska shkola». URL: http://library.vspu.edu.ua/inform/vidanna_bibliot/cifrova_kol/komenskij_velika_didaktika_tom1.pdf. [in Ukrainian].
- Kuznetsova, O. Iu., Trotsko, A. V., Shtefan, L. A. (2021). The purpose, tasks and functions of theater pedagogy as a science. *Psychological and pedagogical problems of higher and secondary education in the conditions of modern challenges: theory and practice. Materials of the V International Scientific and Practical Conference*, March 31-April 2, 2021, Kharkiv: Mitra, 1, 35–38. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/784e0ee5-bc86-4e87-80ea-d48655032844/content> [in Ukrainian].
- Marieieva, T. (2017). The professional image of a preschool teacher and its structure. *The practical significance of modern scientific research '2017*. Odessa: Kupryenko S.V., 3(6), 10–18. URL: <https://www.sworld.com.ua/konferua6/70.pdf>. [in Ukrainian].
- Mezherytska, O. A. (2009). Professional image as a tool of pedagogical influence. *School management*, 25(253), 29–31. [in Ukrainian].
- Popychenko, S. (2012). The role of communicative competence in the technology of creating the image of a teacher-educator of a preschool educational institution. *Psychological and pedagogical problems of the village school*, 41, 53–58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2012_41_9. [in Ukrainian].
- Stanislavskyi, K. S. (2018). *Work on the role («Inspector»)*. A real sense of the life of the play and role (1936–1937). Lviv. [in Ukrainian].
- Trofailla, N. D. (2019). Professional image of a preschool teacher. *Scientific journal of the NPU named after M.P. Drahomanova. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects*, 68, 216–219. [in Ukrainian].
- Dewey, J. (1900). *The School and Society*. The University of Chicago Press. URL: <https://ia800907.us.archive.org/16/items/schoolsociety00dewerich/schoolsociety00dewerich.pdf>

Article history:

Received: September 22, 2023

1st Revision: October 23, 2023

Accepted: December 30, 2023

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>